

Како се на студијама на МатФ-у крши родна равноправност

Семинарски рад у оквиру курса
Методологија стручног и научног рада
Математички факултет

Петар Вуковић, Ана Михајловић
Григориј Рогов, Милош Милићевић
mi241035@alas.matf.bg.ac.rs, mi241005@alas.matf.bg.ac.rs
mi241011@alas.matf.bg.ac.rs, mi241016@alas.matf.bg.ac.rs

25. novembar 2024.

Sažetak

Овај рад истражује кршење родне равноправности на Математичком Факултету. Испитује перцепцију студената о присуству родне неравноправности и родних стереотипа међу студентима, користећи податке прикупљене кроз анкету која је обухватила различите аспекте академског живота, укључујући третман студената од стране наставника, приступ подршци, комуникацију и приступ могућностима за професионално напредовање. Анализа резултата указује да студенти углавном сматрају да је родна равноправност поштована у академском окружењу, са високим оценама за охрабрење и подршку од стране предавача. Ипак, одговори испитаника откривају и присуство родних стереотипа, попут перцепције да су жене емпатичније и боље у раду са људима, док су мушкарци успешнији у стресним ситуацијама. Посебно је наглашено да се родна неравноправност може јавити индиректно кроз стереотипне ставове самих студената, који могу утицати на академску динамику и комуникацију. Додатно, мањи број испитаника указао је на примере могућег повлашћивања или пристрасности на основу изгледа и рода, као и на изоловане случајеве сексуалног узнемиравања. Резултати овог истраживања наглашавају потребу за континуираним подизањем свести о важности родне равноправности, кроз едукацију, отворен дијалог и унапређење механизма за пријављивање и решавање неравноправности и узнемиравања. Овај рад доприноси бољем разумевању изазова и могућности за унапређење академске инклузивности и равноправности.

Sadržaj

1	Увод	3
2	Основне претпоставке о родној равноправности у учењу информатике	3
3	Родни Стереотипи	3
3.1	„Мушкарци више воле програмирање него жене“	3
3.2	„Жене су емпатичније, што их чини бољима у раду с људима“	4
3.3	„Мушкарци ређе показују емоције јер су мање емотивно интелигентни од жена“	4
3.4	„Жене су боље од мушкараца у професијама које укључују рад са децом, попут наставника или васпитача.“	4
3.5	„Мушкарци се слабије сналазе у улогама које захтевају стрпљење и пажњу за детаље.“	5
3.6	„Мушкарци се боље носе с пословима који подразумевају честе стресне ситуације“	5
4	Методологија	5
5	Анализа резултата	7
6	Дискусија	10
7	Закључак	11
	Литература	12

1 Увод

Упркос значајном напретку у обезбеђивању једнаких могућности за студенте, родни стереотипи и структурне препреке и даље утичу на избор образовног пута, успех у учењу и каријерне перспективе. Ово је посебно изражено у областима математике и информатике, које су историјски повезиване са доминацијом мушке публике. Циљ овог рада је да истражи да ли се родна равноправност нарушава у настави на Математичком факултету, и ако се нарушава, на који начин. У том циљу ће бити издвојени основни стереотипи и предрасуде о проблемима родне равноправности, осмишљен и спроведен упитник међу студентима факултета, а затим извршена анализа резултата. Поред тога, резултати анкете ће бити упоређени са препорукама из релевантне научне литературе која се бави овом темом. Рад је структуриран на следећи начин: у главном делу ће бити размотрени распрострањени стереотипи и предрасуде о родној равноправности, описана методологија истраживања, представљени резултати анкете и њихова анализа, као и упоређење са подацима из научне литературе. У закључку ће бити изведени резултати истраживања и предложене препоруке за отклањање уочених нарушавања родне равноправности.

2 Основне претпоставке о родној равноправности у учењу информатике

У овом одељку разматрамо шест широко распрострањених стереотипа који се односе на професионалне преференције и способности мушкараца и жена. Ови стереотипи покривају различите аспекте, од интересовања за програмирање и емоционалне експресивности до претпостављене склоности жена за рад са децом или мушкараца за стресне ситуације. Наш циљ је да анализирамо сваку од ових тврдњи, ослањајући се на резултате научних истраживања, како бисмо разумели у којој мери оне одражавају стварност и открили који су засновани на биолошким, друштвеним или културним разликама, а који представљају погрешне представе.

3 Родни Стереотипи

3.1 „Мушкарци више воле програмирање него жене“

Упркос значајном расту учешћа жена у STEM дисциплинама, њихов удео у области рачунарских наука пао је са 37% током 1980-их на 18% данас. Истраживање [8] показује да ниско учешће жена у програмирању није повезано са њиховим способностима, већ са утицајем друштвених фактора. Један од главних фактора који утиче на одлуку девојака да изучавају програмирање је друштвена подршка, која игра знатно већу улогу за жене него за мушкарце. Подршка породице и наставника, као и присуство узорних модела, утиче на избор професије у ИТ сектору. Ипак, девојке добијају значајно мање охрабрења него њихови вршњаци мушког пола, што смањује њихове шансе за професионалну оријентацију у овој области. Додатну препреку представља перцепција професије програмера као “мушког занимања”, неприкладне за жене.

Многе девојке сматрају да су курсеви програмирања намењени мушкој публици, што појачава осећај отуђености. Анкета познатог вебсајта (eng. *Stack Overflow*) из 2022. године указује да чак 92% анкетираних ИТ стручњака су мушког рода. [6]

3.2 „Жене су емпатичније, што их чини бољима у раду с људима“

Истраживање [2] показује да жене, у просеку, испољавају виши ниво емпатије него мушкарци. Ове разлике су условљене како биолошким, тако и културним факторима. Неуробиолошки подаци указују на то да женски мозак активније користи системе огледалних неурона, што омогућава прецизније препознавање емоција и намера других. Ово потврђује повишена емоционална реактивност жена у стресним ситуацијама и њихова склоност пружању утехе и подршке. Ове разлике налазе одраз и у еволуционом контексту: жене, као главне неговатељке потомства, развијале су израженије емпатичке вештине како би боље разумеле потребе деце. Друштвена очекивања и родне улоге такође појачавају ову тенденцију, подстичући код жена понашање усмерено на бригу и интеракцију с другима. Истовремено, како је показало истраживање, мушкарци чешће прилагођавају испољавање емпатије контексту. Њихова реакција може бити слабија у интеракцији с непознатим људима, док жене остају конзистентније у својој емоционалној подршци.

3.3 „Мушкарци ређе показују емоције јер су мање емотивно интелигентни од жена“

Многе студије су показале да је генерално лакше читати осећања на женском лицу него на мушком; док нема разлика у експресивности лица код веома младих дечака и девојчица, како пролазе кроз разреде основне школе дечаки постају све мање изражајни, девојке више. У књизи [5] су напоменуте ове разлике са додатним опажањем да ово делом може бити одраз друге кључне разлике: жене у просеку доживљавају читав низ емоција са већим интензитетом и осцилацијама од мушкараца — у овоме смислу, жене су „емотивније“ од мушкараца. Наравно, велику улогу у формирању овог стереотипа игра и социјални фактор. Често, у васпитању мушке деце се показивање емоција детету погрешно представља као лоша навика и знак слабости. [1] сматра да ово не значи да су мушкарци мање емоционално интелигентни, већ да можда ређе показују емоције због социјалног притиска.

3.4 „Жене су боље од мушкараца у професијама које укључују рад са децом, попут наставника или васпитача.“

Као што је и раније поменуто, разна истраживања су показала да су жене биолошки емпатичније и та чињеница веома утиче на стварање овог стереотипа. Културно-историјски, професије попут учитеља, васпитача, медицинске сестре итд. су биле резервисане за женску популацију као вид продужетка њихове улоге домаћице у ранијим периодима. Савремене перспективе тврде да такви стереотипи ограничавају могућности за оба пола, обесхрабрујући мушкарце да уђу у улоге

старатеља и потцењујући допринос жена у другим областима. Пример рада из ког се може извести овакав закључак је [3]

3.5 „Мушкарци се слабије сналазе у улогама које захтевају стрпљење и пажњу за детаље.“

Стереотип о томе да се мушкарци лошије носе са задацима који захтевају стрпљење и пажњу према детаљима често се заснива на претпоставци о урођеним разликама између полова. Међутим, истраживање [7] показује да су те разлике много сложеније и да у великој мери зависе од социокултурних фактора. Иако мушкарци показују брже реакције приликом извршавања задатака, они чешће праве импулсивне грешке. Са друге стране, жене, показујући већу опрезност, имају тенденцију ка грешкама које се односе на пропуштање циљева. Ово указује на то да се приступи концентрацији код мушкараца и жена разликују, али не потврђује супериорност једног пола над другим у извршавању таквих задатака. Занимљиво је да се родне разлике у одржавању пажње смањују у земљама са високим нивоом родне равноправности. Ово указује на то да когнитивне способности у великој мери зависе од услова у којима људи расту и развијају се. У друштвима у којима се жене суочавају са већим ограничењима, оне чешће показују резултате који указују на расејаност или недостатак самопоуздања. Тако, разлике у способности за пажњу и стрпљење пре одражавају друштвена ограничења него урођене особине.

3.6 „Мушкарци се боље носе с пословима који подразумевају честе стресне ситуације“

Стереотип да се мушкарци боље носе с пословима у условима честог стреса заснива се на претпоставци о биолошким и психолошким разликама у реакцији на стрес између мушкараца и жена. Међутим, истраживања, као што је чланак [4], показују да је стварност много сложенија него што овај стереотип претпоставља. Иако мушкарци често показују више физиолошке реакције на акутне стресне ситуације (нпр. ниво кортизола), жене, с друге стране, извештавају о већем субјективном стресу, што је повезано с културним очекивањима и биолошким факторима. На неуробиолошком нивоу, код жена се уочава већа активност амигдале, што их чини осетљивијима на негативне стимулусе. Поред тога, хормоналне промене у различитим фазама менструалног циклуса могу појачати њихове реакције на стрес. Упркос томе, жене показују високу отпорност на хронични стрес, што потврђују истраживања на животињским моделима и клинички подаци. Ово указује на то да жене и мушкарци користе различите стратегије адаптације на стрес, али су њихове способности за ефикасно управљање стресним ситуацијама упоредиве.

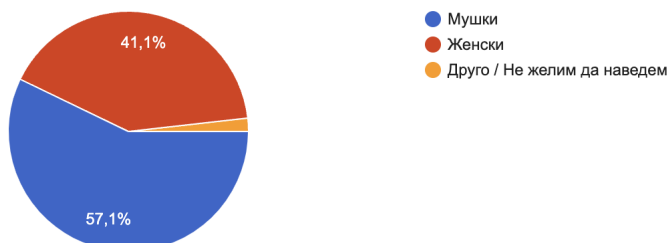
4 Методологија

Ово је дескриптивно истраживање које користи технику анкетног испитивања са питањима затвореног типа која користе петостепену Ликертову скалу одговора, као и питања отвореног типа која за циљ имају да прикажу примере и искуства студената.

Род

56 одговора

 Копирај графикон

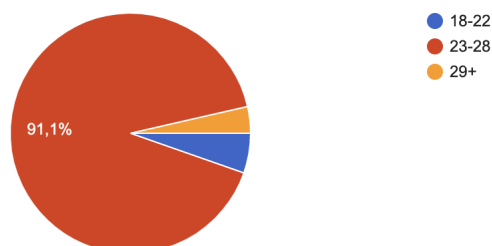
Slika 1: Rod

Узорак обухвата само студенте Математичког факултета и чине га 56 испитаника од којих су 57.1% мушкарци 41.1% жене и 1.8% спадају у групу друго или не желим да се изјасним. На слици 1 приказан је график који то приказује.

Старост

56 одговора

 Копирај графикон

Slika 2: Starost

На слици 2 приказан је график који приказује да старосну групу између 23 и 28 година чини 91.1% испитаника, док 5.4% испитаника припада групи од 18 до 22 године и 3.6% групи од 29 и више година.

Зато што је истраживање усмерено на испитивање родне неравноправности на самом факултету, тип узорка је циљни, али истовремено пригодан и добровољачки. Конструисан је упитник који садржи 26 питања која испитују родно стереотипне ставове и искуства код студената. Уз то садржи и два демографска питања. Свако од питања затвореног типа представљаја изјавни став или сведочење искуства са којима се испитаници могу више или мање сложити одговорима од "1 - Уопште се не слажем" до "5 - Потпуно се слажем". Упитник је послат у виду Гугл форме групи

студената Математичког факултета.

5 Анализа резултата

1. Мушкарци више воле програмирање од жена Средња вредност одговора је 3.13, што указује на благо слагање са овом тврдњом. Медијана и модус су 4, што потврђује да већина испитаника углавном сматра да је ово тачно. Мушкарци су чешће бирали више оцене (4 и 5), док су жене углавном одговарале са нижим оценама (1 и 2), што указује на постојање разлика у перцепцији између полова. Ови резултати сугеришу да стереотип о мушкарцима као технички више оријентисаним личностима и даље доминира.
2. Жене имају више емпатије, што их чини бољим у раду са људима Средња вредност одговора је 3.23, што указује на благо слагање са овом тврдњом. Медијана и модус су 4, што потврђује да већина испитаника углавном дели ово мишљење.
3. Мушкарци ређе показују емоције јер су мање емотивно интелигентни од жена Средња вредност одговора је 2.48, што указује на благо неслагање са овом тврдњом. Медијана је 2, док је модус 1, што потврђује да се највећи број испитаника потпуно не слаже са овом тврдњом.
4. Мушкарци се боље сналазе у пословима који подразумевају честе стресне ситуације Средња вредност одговора је 3.12, што указује на приближно неутралан став испитаника. Медијана је 3, док је модус такође 3, што потврђује да већина испитаника бира средину на скали.
5. Када радим у тиму, рад са колегицом ми делује организованије и ефикасније него рад са колегом Средња вредност одговора је 2.83, што указује на неутралан став испитаника са благом тенденцијом ка неслагању. Медијана и модус су 3, што потврђује да већина испитаника бира средину на скали.
6. Колегице су обично поузданије када је реч о дељењу бележака и материјала са предавања Средња вредност одговора је 4.02, што указује на снажно слагање са овом тврдњом. Медијана и модус су 5, што потврђује да већина испитаника потпуно подржава ово мишљење. Најчешћи одговор био је 5.
7. Увек се обраћам колегама за техничке савете јер имају више искуства у тој области Средња вредност одговора је 2.65, што указује на благо неслагање са овом тврдњом. Медијана је 3, док је модус 3, што показује да се значајан број испитаника одлучио за неутралну оцену. Одговори 1 (потпуно се не слажем) су били врло чести, док су одговори 5 (потпуно се слажем) били ређи.
8. Познајем случајеве у којима је род играо улогу у академском успеху студента/студенткиње Средња вредност одговора је 2.12, што указује на јасно неслагање са овом тврдњом. Медијана и модус су 1, што потврђује да већина испитаника потпуно одбацује ову тврдњу. Одговор 1 (потпуно се не слажем) је доминантан.
9. Осећам се охрабрено од стране предавача Средња вредност одговора је 3.86, што указује на снажно слагање са овом тврдњом. Медијана је 4, а модус је такође 4, што потврђује да већина испитаника углавном осећа охрабрење од стране својих предавача. Најчешћи

одговори су били 4 (углавном се слажем) и 5 (потпуно се слажем), док су одговори 1 и 2 били ређи.

10. Бирам изборне предмете за које сматрам да се лакше полагају Средња вредност одговора је 3.36, што указује на благо слагање са овом тврдњом. Медијана је 4, док је модус такође 4, што показује да већина испитаника углавном бира предмете за које верују да су лакши за полагање. Одговори 5 (потпуно се слажем) су били чести, док су одговори 1 (потпуно се не слажем) били ређи.
11. Студенти се не третирају једнако у зависности од рода Средња вредност одговора је 2.45, што указује на благо неслагање са овом тврдњом. Медијана је 2, док је модус такође 2, што показује да већина испитаника верује да се студенти углавном третирају једнако, независно од рода. Одговори 1 (потпуно се не слажем) и 2 (углавном се не слажем) су доминантни, док су одговори 4 и 5 (слагање) били присутни у мањој мери.
12. На факултету се пријаве узнемиравања игноришу Средња вредност одговора је 2.21, што указује на јасно неслагање са овом тврдњом. Медијана и модус су 3, што показује да већина испитаника има неутралан или благо негативан став према овој тврдњи. Одговори 1 (потпуно се не слажем) и 2 (углавном се не слажем) су били доминантни.
13. На факултету постоје примери сексуалног узнемиравања Средња вредност одговора је 1.94, што указује на јасно неслагање са овом тврдњом. Медијана и модус су 1, што потврђује да већина испитаника потпуно одбацује постојање примера сексуалног узнемиравања на факултету. Одговори 1 (потпуно се не слажем) су били доминантни.
14. Жене имају исте могућности за руководеће позиције као мушкарци Средња вредност одговора је 4.15, што указује на снажно слагање са овом тврдњом. Медијана и модус су 5, што показује да већина испитаника потпуно подржава ово мишљење. Одговори 4 (углавном се слажем) и 5 (потпуно се слажем) су били најчешћи.
15. Литература и/или предавања фаворизују неку перспективу (мушку или женску) Средња вредност одговора је 1.72, што указује на јасно неслагање са овом тврдњом. Медијана и модус су 1, што потврђује да већина испитаника потпуно одбацује могућност да литература или предавања фаворизују било коју родну перспективу. Ови резултати указују на то да испитаници углавном верују у неутралност академских садржаја и предавања у односу на род.
16. Постоје различита очекивања од студената у зависности од њиховог рода Средња вредност одговора је 2.06, што указује на јасно неслагање са овом тврдњом.
17. Комуникација између студената и професора је другачија у зависности од рода Средња вредност одговора је 2.19, што указује на јасно неслагање са овом тврдњом.
18. Подршка и/или толеранција је различита према студентима у зависности од рода Средња вредност одговора је 2.13, што указује на јасно неслагање са овом тврдњом.
19. Наведите пример из искуства у ком се студенти нису третирали једнако у зависности од рода (опционо)

Неки испитаници су навели да су студенти увек третирани једнако, чиме се потврђује став већине који су исказали неслагање са претходним тврдњама о родној неравноправности. Неколико испитаника је поделило примере родне пристрасности, као што су: Оптужбе или гласине о професорима који су фаворизовали студенткиње кроз позиве на неформалне догађаје или кроз комплименте везане за изглед. Навођење "привилегија лепоте" као могућег фактора који утиче на одређене студентске успехе. Примери неприкладних коментара од стране појединих професора, који су перципирани као родно пристрасни. Ови одговори указују да постоји мањи број случајева где су испитаници приметили родну пристрасност, али већина није имала таква искуства или их не препознаје.

20. Наведите пример из искуства у ком сте приметили да жене немају исте могућности за руководеће позиције (опционо)
 Већина испитаника није пружила одговоре или није имала искуства која би указивала на неједнаке могућности за жене у односу на руководеће позиције.
21. Наведите пример из искуства у ком сте приметили да литература и/или предавања фаворизују неку перспективу (опционо)
 Већина испитаника није приметила да литература или предавања фаворизују било коју родну перспективу. Поједини испитаници су навели примедбе на родно неутралну терминологију, као што је коришћење "обавезе студената" без експлицитног помињања студенткиња, или једнополни облици на дипломама и документима. Један испитаник је истакао да области као што је математика немају простор за фаворизовање било које перспективе.
22. Наведите пример различитих очекивања од студената у зависности од рода (опционо)
 Већина испитаника је навела да никада није приметила различита очекивања од студената у зависности од њиховог рода. Један испитаник је споменуо пример у ком је колегиница одлучила да не сарађује са одређеним колегама због њиховог приступа, што указује на индивидуално искуство више него на институционално постављена очекивања.

Tabela 1: Prosek, medijana i moda odgovora u zavisnosti od roda.

	rod	prosek	medijana	moda
23.	drugo	2	2	1
	ženski	2.92	3	3
	muški	2.16	2	1

У табели 1 су приказане статистике одговора у анкети у зависности од рода.

24. Жене су боље од мушкараца у професијама које укључују рад са децом, попут наставника или васпитача Средња вредност одговора је 3.27, што указује на благо слагање са овом тврдњом. Медијана и модус су 4, што показује да већина испитаника углавном верује у овај стереотип. Најзаступљенији одговор је био 4 (углавном се слажем), док су одговори 1 (потпуно се не слажем) и 5 (потпуно се слажем) били ређе присутни.

Мушкарци су углавном бирали више оцене (4 и 5), док су жене показале разноврснију расподелу одговора, али такође са тенденцијом ка вишим оценама. Овај резултат указује на перцепцију да жене боље обављају улоге које подразумевају рад са децом, што може бити одраз дубоко укорених стереотипа у вези са традиционалним родним улогама.

25. Наведите пример другачије комуникације у зависности од рода (опционо) аведите неки други пример кршења родне равноправности на МАТФ-у који није покривен досадашњим питањима (опционо)
Већина испитаника није имала додатне примере кршења родне равноправности или је експлицитно навела да није приметила такве случајеве. Поједини испитаници су споменули: Рекламе за праксе и послове које фаворизују један од два пола, иако није директно повезано са факултетом, већ са екстерним организацијама. Разлике у хигијенским условима, као што је запажање да су женски тоалети чистији.
26. Наведите пример сексуалног узнемиравања из искуства (опционо)
Велика већина испитаника није навела ниједан пример сексуалног узнемиравања. Одговори су углавном празни, што указује на то да испитаници нису имали лично искуство или нису били сведоци таквих ситуација.
Већина испитаника није навела пример другачије комуникације у зависности од рода, што указује на то да такве разлике или нису присутне или нису приметне.

6 Дискусија

На основу прикупљених и анализираних података, добија се утисак да већина испитаника перципира родну равноправност као уобичајену и углавном поштовану у оквиру академске заједнице на Математичком факултету. Испитаници су кроз своје одговоре истакли уверење да род не утиче значајно на академске могућности, приступ предавањима, комуникацију са професорима, или на приступ подршци и толеранцији у оквиру факултета.

Међутим, анализа одговора на затворена питања у анкети указује на постојање одређених стереотипа и могућих случајева родне неравноправности. Ови резултати сугеришу да родна неравноправност није широко препозната, али да ипак постоје значајне области које заслужују пажњу.

1. Присуство стереотипа у перцепцији мушкараца и жена Неколико питања у анкети указује на испољавање родних стереотипа. На пример:

Тврдња "Мушкарци више воле програмирање од жена" добила је просечну оцену од 3.13, са модусом 4, што указује на благо слагање код дела испитаника. Ово сугерише да стереотипи о техничким професијама као "мушким" и даље постоје. Тврдња "Мушкарци ређе показују емоције јер су мање емотивно интелигентни од жена" имала је просечну оцену од 2.85, са модусом 3, што указује на поделу у мишљењима. Део испитаника је изразио слагање са овом тврдњом, што рефлектује присуство традиционалних ставова о емоционалним способностима. Тврдња "Жене су боље од мушкараца у професијама које укључују рад са децом" добила је просек од 3.8 и модус 4, што указује на широко прихваћен

стереотип да су жене природније склоне професијама које укључују бригу и комуникацију.

2. Снажно изражени стереотипи у погледу професионалних способности
Одговори на питања која се односе на способности у раду у тимовима и под стресом откривају дубље укоренење ставове:
Тврдња "Мушкарци се боље сналазе у пословима који подразумевају честе стресне ситуације" има просек од 3.2, што указује на подељена мишљења, али и на присуство уверења да су мушкарци способнији у стресним ситуацијама. Тврдња "Када радим у тиму, рад са колегицом ми делује организованије и ефикасније него рад са колегом" има просек од 3.1, што указује на то да је део испитаника склонији да женама приписује боље организационе способности.
3. Пример неравноправности у академским могућностима Док већина испитаника сматра да жене имају исте могућности за руководеће позиције, постоје мањи сигнали супротног. На отворено питање сугерирани су изоловани примери пристрасности у погледу родне привилегије ("pretty privilege"), али и указивање на стереотипе о улози изгледа у академском и професионалном успеху.
4. Инсинуације о узнемиравању и пристрасности Док је већина испитаника навела да није приметила сексуално узнемиравање, поједини одговори у отвореним питањима указују на гласине о неприкладном понашању појединаца у наставном кадру. Поред тога, истицање физичког изгледа као могућег фактора у односима између професора и студенткиња представља потенцијалну неравноправност и пристрасност.
5. Суптилна пристрасност у језику Неколико испитаника је указало на коришћење родно искључивих формулација у документима и комуникацији, као што су термини попут "обавезе студената" без експлицитног укључивања студенткиња. Иако ово може изгледати тривијално, овакве праксе могу допринети осећају искључености међу одређеним групама.

7 Закључак

Резултати ове анкете указују на то да студенти Математичког факултета углавном перципирају академску заједницу као окружење у коме се поштује родна равноправност. Одговори на питање 12. показују да већина испитаника не уочава значајне примере кршења родне равноправности од стране наставног особља или институције. Овај резултат је охрабрујући и указује на висок ниво свести и залагања за једнак третман свих студената без обзира на род.

Међутим, упркос овом генерално позитивном утиску, анализа одговора такође открива присуство одређених родних стереотипа међу студентима. Ови стереотипи се огледају у ставовима о томе који пол је бољи у одређеним професијама, задацима, или особинама као што су способност подношења стреса, емпатија или склоност ка техничким дисциплинама. На пример, значајан број испитаника изразио је став да су жене природно боље у професијама које укључују рад са децом, док су мушкарци бољи у задацима који захтевају рад под стресом. Ови ставови сугеришу да родна неравноправност може бити присутна индиректно, кроз утицај стереотипа који обликују понашање, одлуке и перцепцију способности других.

Joш један значајан аспект који треба истаћи јесте да неке од ових стереотипа потенцијално утичу на међусобне односе студената. Сматрамо да управо овакви стереотипи могу резултирати суптилним облицима дискриминације или фаворизовања, чак и ако нису намерни. Примери укључују различите перцепције организационих способности, склоности ка дељењу бележака или техничке саветодавне улоге у тимовима.

С обзиром на то, закључак је да, иако на институционалном нивоу постоји свест и залагање за равноправност, неформални ставови и понашања међу студентима могу указивати на потребу за даљим унапређењем свести о родној равноправности. Ово је нарочито важно, јер академско окружење представља базу за развој професионалних и личних вредности будућих лидера у науци и друштву.

Препоруке за даље деловање укључују организовање едукативних радионица и панела на тему родне равноправности, као и подизање свести о негативним последицама родних стереотипа. Поред тога, важно је створити отворено окружење у коме студенти могу пријавити било какве облике дискриминације или узнемиравања без страха од последица. Само кроз континуирану едукацију и отворен дијалог можемо осигурати да академска заједница постане пример истинске родне равноправности.

Literatura

- [1] Leslie R Brody and Judith A Hall. Gender and emotion in context. *Handbook of emotions*, 3:395–408, 2008.
- [2] Leonardo Christov-Moore, Elizabeth A Simpson, Gino Coudé, Kristina Grigaityte, Marco Iacoboni, and Pier Francesco Ferrari. Empathy: Gender effects in brain and behavior. *Neuroscience & biobehavioral reviews/Neuroscience and biobehavioral reviews*, 46 Pt 4(Pt 4):604–627, 2014.
- [3] A.H. Eagly and L.L. Carli. *Through the Labyrinth: The Truth about how Women Become Leaders*. Center for Public Leadership Series. Harvard Business School Press, 2007.
- [4] Naima Z. Farhane-Medina, Bárbara Luque, Carmen Taberero, and Rosario Castillo-Mayén. Factors associated with gender and sex differences in anxiety prevalence and comorbidity: A systematic review. *Science Progress*, 105(4):00368504221135469, 2022. PMID: 36373774.
- [5] D. Goleman. *Emotional Intelligence*. A Bantam book. Bantam Books, 1995.
- [6] Stack Overflow. Stack overflow developer survey 2022, 2022. Accessed: 2024-11-25.
- [7] Elizabeth Riley, Hidefusa Okabe, Laura Germine, Jeremy Wilmer, Michael Esterman, and Joseph DeGutis. Gender differences in sustained attentional control relate to gender inequality across countries. *PLOS ONE*, 11(11):1–15, 11 2016.
- [8] Jennifer Wang, Hai Hong, Jason Ravitz, and Marielena Ivory. Gender differences in factors influencing pursuit of computer science and related fields. *Proceedings of the 2015 ACM Conference on Innovation and Technology in Computer Science Education*, 2015.